

2008. aasta ajaloo põhikooli lõpueksami tulemuste analüüs

Eksamitöö eesmärgid

Vastavalt HM määrusele nr 75 " **Põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite korraldamise ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise tingimused ja kord**" vastu võetud haridusministeeriumi 24. 12. 2001. a määrusega nr 75 on põhikooli lõpueksami eesmärgid:

- 1) hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas (edaspidi riiklik õppekava) määratletud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes;
- 2) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
- 3) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid.

Eksami korraldus

2008. a ajaloo põhikooli lõpueksam toimus 16. juunil.

Ajaloo lõpueksami kirjutamiseks oli aega 2 t ja 30 min (150 minutit).

Eksamil vaheaega ei olnud. Eksamiülesannete vastamise järjekorra sai õpilane ise valida.

Eksamil pidi olema võimalus kasutada Regio ajalooatlast põhikoolile.

Eksamil oli võimalik saada kokku 75 punkti.

Eksamitöö hinnati koolis.

Eksami tase

Eksamiga kontrollitakse põhikooli õpitulemuste saavutus ajaloo.

Eksamiga kontrollitakse IX klassi **Lähiajaloo** kursuses õpitud Eesti ja üldajaloo ainesisu.

Eksami üldised tulemused

Tulemused on esitatud võrdluses 2007. aasta eksami tulemustega. Võrdlusest on näha, et vähenenud on eksami valinute arv ja tõusnud on keskmine tulemus. Sellest võibki järeldada, et eksaminandid on olnud motiveeritumad ja eksami on valinud tugevamad ajaloost huvitatud õpilased. Kokkuvõtvast tabelist on näha ka eesti- ja vene õppekeele koolide õpilaste suur erinevus. Vene õppekeele koolide õpilaste keskmine tulemus on keskmisest 12,7 punkti madalam. Tulemus on langenud isegi 2007. aastaga võrreldes. Ka on vene keeles eksami sooritanuid väga vähe – kõigest 61 õpilast.

	2007. aasta eksam	2008. aasta eksam	Tüdrukud	Poisid	Eesti õppekeel	Vene õppekeel
Arv	624	436	164	272	375	61
Keskmine punktisumma	49,9	55,5	56,9	54,6	56,9	42,8
Keskmine sooritusprotsent	66,5	74	76	73	76	57
Keskmine hinne	3,5	3,9	4	3,8	4	3,3
Minimaalne tulemus	3	7	7	13	7	13

Maksimaalne tulemus	73	75	74	75	75	73
---------------------	----	----	----	----	----	----

Kooli asukohta järgi

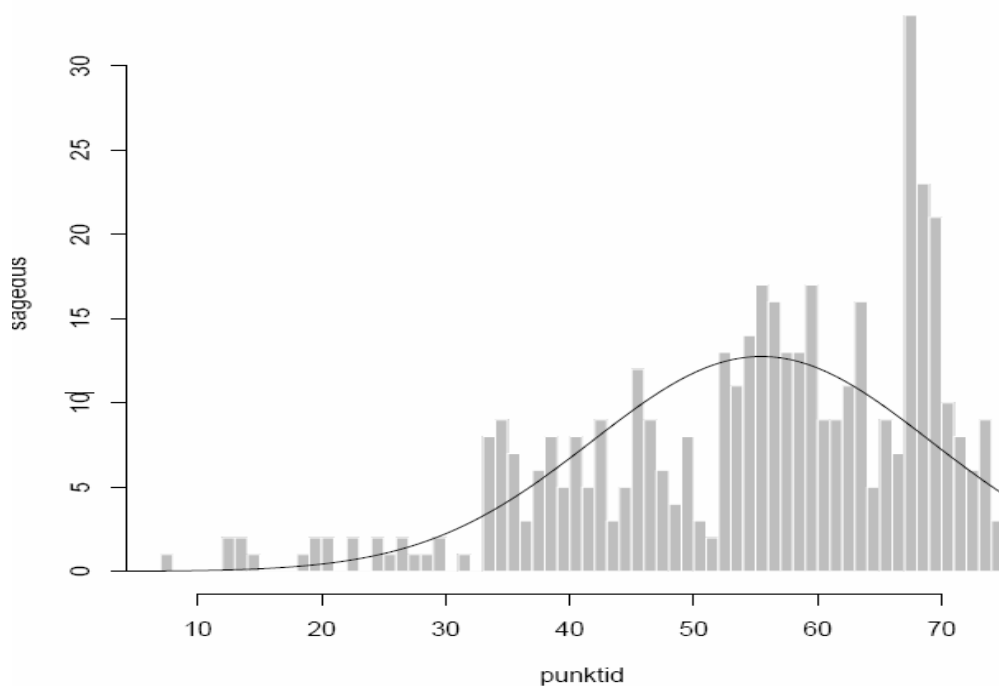
Pole üllatus, et teeninduspiirkonnata koolide keskmine tulemus on teistest kõrgem ja õhtukoolide oma madalaim. Maakonna keskuse, suurlinna ja valla- ja väikelinna koolid on ühtlase tasemega.

	N	N (%)	Keskmine	Minimaalne tulemus	Maksimaalne tulemus	Edukus %	Kvaliteet %
Maakonna keskus	83	19,1	55,5	20	74	90,1	54,9
Suurlinn	141	32,3	55	7	75	91,2	55,3
Teeninduspiirkonnata koolid	17	3,9	63,1	47	74	96,6	69
Valla- ja väikelinna koolid	182	41,7	55,5	23	74	89,2	49,3
Õhtukoolid	13	3	49,5	13	72	77,8	0,0
Kokku	436	100	55,5	7	75	90,2	52,4

Hindamine

Tulemuste jaotus

Valimi maht: 436 , keskmine: 55.4 , st.hälve: 13.6

Hindamine kipub ikka jagunema hindepriiride kaupa. 68 punkti on viimane „5“, 53 punkti viimane „4“ ja 34 punkti viimane „3“. Eriti kõrge on viimase „5“ saanud õpilaste arv. Selline graafik viitab hinnete kunstlikule venitamisele. Selle võrra on hinded ka vähem usaldusväärsed.

Eksamiküsimused teemati

Ülesanded	Osa punktid	Punktid ülesannete kaupa
Arutlus	15	(2+4+2+3+2+2)
Eesti Vabariik 1918-1940	17	6+3+5+3
Eesti taasiseseisvumine	11	3+4+4
Demokraatiad ja diktatuurid kahe maailmasõja vahel	18	3+2+3+5+5
NSV Liidu ja Idabloki lagunemine	14	4+4+4+2+

Järgnevas tabelis on ülevaade, mitu ülesannet ja punkti ühe teema kohta eksamitöös esindatud oli. Arutluse kirjutamisel oli valida kõigi nelja teema vahel. Punktid ülesannete kaupa tähistavad arutluse hindamisel erinevaid osaoskusi, teiste teemade puhul ülesannete maksimumpunktide arvu. Kõige suuremas punktimahus oli töös esindatud teema Demokraatiad ja diktatuurid kahe maailmasõja vahel ning kõige väiksemas punktimahus Eesti taasiseseisvumine.

Tulemused ülesannete kaupa sooritusprotsentides

Ülesanne	Keskmine sooritus %	Poisid keskmine %	Tüdrukud keskmine %	Eesti õppekeel keskmine %	Vene õppekeel keskmine %
Arutus	69,3	65,2	76,2	73	47
Töö kaardiga	92	92,8	94,2	94,8	80,3
EV kultuurisaavutus	71,3	67	79	73,7	59
Demokraatliku või autoritaarse EV tunnused	84,8	84,4	85,2	86,2	76,4
Nõukogulikud ümberkorraldused	68,3	68,7	68	70,7	54
Järjesta taasiseseisvumise sündmused	62,7	60,3	66,3	63,7	55,7
Töö dokumendiga	65,5	62,5	70,5	68,3	49,5
EV ja rahvusvahelised organisatsioonid	70,8	72,5	68	71,5	66,5
Poliitilised liikumised	68,7	69,3	67	69,3	63,3
Roosevelti reformikava	55	52	60	57,5	38,5
Prantsusmaa ja Inglismaa võrdlus	60	59	61,3	62,7	42,7
Sõjakommunism ja NEP	80,3	80,3	80,7	80,7	79,7
Võtted rahva allutamiseks diktaatorile	79,5	79	81	81,5	68
Saksamaa ja NSVL	82,2	82,6	81,4	82	82,2
NSVL perestroika ajal	75	74,6	75,5	77,3	61
Muutused Idabloki riikide maj ja pol	62	62,3	61,5	64,8	45
Muutused Kesk- ja Ida-Euroopa kaardil	77,3	77	77,5	78,5	69,3
Täida lüngad	94,5	94	94,5	94,5	92

Ülesannetest osati kõige paremini täita lünki etteantud loetelu alusel – 94%. Küsimus oli NSV Liidu lagunemisest. Samuti oli kõrge sooritusprotsent – 92 ülesande eesti, mis eeldas vastamist kaardi alusel. Kõige raskemaks osutus eksaminandidele Roosevelti reformikava kohta näidete toomine – sooritusprotsent 55. Suurem erinevus 11% on märgata poiste ja tüdrukute vastustes arutluste tulemuste vahel. Kultuurisaavutusi tunnevad samuti tüdrukud paremini, erinevus 12%. Ka dokumendi analüüsis on tugevamad tüdrukud, erinevus 8%. Tüdrukud edestavad poisse ka näidete toomises Roosevelti reformikava kohta, erinevus 8%. Poisid seevastu teavad paremini rahvusvahelisi organisatsioone, millega Eesti on liitunud, erinevus 4,5%. Ülejäänud küsimustes on vastused enam vähem võrdsed. Eesti ja vene õppekeelega koolide võrdluses edestavad eesti õppekeelega koolidest eksaminandid kõikide ülesannete tulemustega vene õppekeelega koolide õpilasi. Mõne küsimuste vastuste erinevused on väga suured. Kõige enam teeb muret arutlusoskus. Erinevus tulemustes on 26%. Sama tendents ilmnas juba VI klassi tasemetöo jutukese kirjutamisel.

Arutlusteemade populaarsus ja tulemused õppekeeleti

Teema	Teema valinute %	Sooritus %	Eesti keel % (73)	Vene keel % (47)
1. Miks lagunes NSVL	31,9	53,6)	71,2	61,1
2. Kuidas toimus Eesti iseseisvuse taastamine	11,7	49,4	71	48
3. Demokraatia ja diktatuurid 1920. -1930. aastail	42,2	56,9	77,6	64,4
4. Eesti Vabariigi areng 1920-1940: probleemid ja lahendused	11,9	47,4	66,7	31,3

Arutlusteemadest oli kõige populaarsem *Demokraatia ja diktatuurid 1920. – 1930. aastail*. Järgnes *Miks lagunes NSVL? Eesti iseseisvuse taastamine* ja *Eesti Vabariigi areng: probleemid ja lahendused* jäid võrdselt tagasihoidlikult valituks. Enamvalitud teemad olid ka paremini kirjutatud ja kõrgemalt hinnatud. Murettekitav on vene õppekeele kooli eksaminandide oluliselt madalam arutluse keskmine tulemus. Vahe on kõige suurem Eesti ajaloo teemade puhul. Mõnevõrra väiksem on tulemuste erinevus üldajaloo teemadel.

Arutluste tulemused sooti

Teema	Teema valinute %	Sooritus %	Poiss %	Tüdruk
I Miks lagunes NSVL	31,9	53,6	65,8	75,0
II Kuidas toimus Eesti iseseisvuse taastamine	11,7	49,4	59,9	77,1
III Demokraatia ja diktatuurid 1920-1930. aastail	42,2	56,9	72,4	81,2
IV Eesti Vabariigi areng 1920-1940: probleemid ja lahendused	11,9	47,4	57,1	69,2

Tüdrukud on poistest edukamad arutluse kirjutamisel kõikide pakutud teemade puhul. Eksamitöö osadest on arutluse kirjutamine õpilastele kõige raskem.

Eksamitööd aastate lõikes

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
arv	500	608	385	497	522	636	597	624	436
KP	46,1	44,7	46,2	45,8	47,9	46,1	55,1	49,9	55,5
K%	76,9	74,5	76,9	76,3	79,9	76,9	73,5	66,5	74
KH	3,94	3,8	3,98	3,96	4,16	3,99	3,83	3,53	3,9
Min	11	16	15	13	0	14	0	3	7
Max	59	60	60	60	60	60	75	73	75

Huvitav on jälgida eksamitulemuste dünaamikat erinevate aastate eksamitulemuste lõikes. Keskmise tulemuse võrdlemisele tuleks eelistada sooritusprotsenti, kuna kuni 2006. aastani oli eksami maksimumpunktide arv 60. Viimasel kolme aastal on eksam 75-punktiline. Eelmise aastaga (2007) võrreldes on tõusnud keskmine punktisumma ja sooritusprotsent. Samuti on minimaalne ja maksimaalne punktisumma kõrgemad. Samas on langenud eksami valinute arv. Järelikult on ajaloo eksami valinud enam motiveeritud ja aines tugevad õpilased. See seletab ka keskmise tulemuse tõusmist 5,5 punkti võrra.